

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-105>

УДК 338.24:640.41(045)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ТА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

THEORETICAL BASICS OF THE FORMATION OF THE FINANCIAL POTENTIAL OF ENTERPRISES IN THE TOURISM INDUSTRY AND HOSPITALITY

Язіна Вікторія Анатоліївнакандидат економічних наук,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8695-3456>**Іванцов Сергій Вікторович**кандидат технічних наук,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8715-0778>**Стоянов Герман Сергійович**кандидат економічних наук,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2716-8761>**Yazina Viktoriia, Ivantsov Serhii, Stoianov Herman**
University of Customs and Finance

У цій статті розглядається складний процес формування фінансового потенціалу підприємств у динамічних сферах індустрії туризму та гостинності. Проаналізовано, що процес формування фінансового потенціалу підприємств це важливий етап функціонування і розвитку туристичного бізнесу та сфери гостинності. Аргументовано, що формування фінансового потенціалу підприємств – один із головних етапів створення ефективного підприємства та потребує ґрунтовного дослідження. Висвітлено понятійний апарат фінансового потенціалу підприємства. Наведено структуру сучасних принципів формування фінансового потенціалу підприємств. Розглянуто такі фактори, як стійкі практики, технологічна інтеграція та стратегії стійкості. Дослідження орієнтується на виклики та можливості властиві цьому економічному простору. Завдяки поєднанню кількісного аналізу та якісного розуміння, дослідження має на меті впровадження цінного внеску у розвиток дискурсу щодо фінансової стійкості підприємств індустрії туризму та сфери гостинності.

Ключові слова: індустрія туризму, стратегія, сфера гостинності, фінансовий потенціал, фінансова стійкість.

This article examines the complex process of forming the financial potential of enterprises in the dynamic spheres of the tourism and hospitality industry. Financial potential is one of the main factors that determines the success of the enterprise in modern market conditions. The higher it is, the more competitive and attractive for investment the enterprise is. Usually, this term is understood as the totality of the existing and potential ability to increase the potential of a business entity. It has been analyzed that the process of forming the financial potential of enterprises is an important stage in the operation and development of the tourism business and the field of hospitality. It is argued that the formation of the financial potential of enterprises is one of the main stages of creating an effective enterprise and requires thorough research. The conceptual apparatus of the financial potential of the enterprise is highlighted. The structure of modern principles of forming the financial potential of enterprises is given. Factors such as sustainable practices, technological integration and sustainability strategies are considered. The study focuses on the challenges and opportunities inherent in this economic space. Through a combination of quantitative analysis and qualitative insights, the study aims to make a valuable contribution to the development of the discourse on the financial sustainability of enterprises in the tourism and hospitality industry. Improving the processes of stable and effective functioning of tourist enterprises and formation justified financial actions taking into account uncertainty of

the external environment should be based on the development of a system of strategies for financial development and functioning of industrial enterprises tourism and hospitality. Financial potential is a criterion that determines the ability of an enterprise to adapt to changes in the economic situation, because it plays an important role in the ability of the enterprise to generate the necessary amount of positive cash flows, to be attractive for investment, liquid and financially reliable.

Key words: financial potential, financial sustainability, hospitality industry, strategy, tourism industry.

Постановка проблеми. Однією із головних проблем у формуванні фінансового потенціалу підприємств туризму та гостинності є сприйнятливість до зовнішніх факторів, таких як економічні спади, стихійні лиха чи глобальні кризи. Підприємствам потрібні надійні плани на випадок непередбачених ситуацій, інновації та стійкість, щоб подолати такі виклики та забезпечити стійке фінансове зростання.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Дослідження щодо формування фінансового потенціалу в туризмі та гостинності часто вчені виокремлюють такі теми, як стійкі практики, переваги клієнтів, технологічна інтеграція та вплив зовнішніх факторів. Дослідження також можуть бути зосереджені на стратегіях управління фінансами, ефективності маркетингу та ролі інновацій у формуванні економічної життєздатності підприємств у цих секторах. Серед вітчизняних та зарубіжних вчених, що досліджують фінансовий потенціал підприємств туризму та сфери гостинності можна виділити таких як: Ю. А. Бондар [1], К. Є. Друзенко, О.І. Графська [2], І. І. Коркуна, О. В. Круковська [4], О. С. Камушков, Т. І. Перегіняк, Г.Я. Пуцентейло, В. О. Ткач, А. Д. Чудновський та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема дослідження фінансового потенціалу підприємств туризму та гостинності може спричинити ряд негативних факторів, зокрема динамічний характер галузі, доступність даних та вплив зовнішніх факторів. Крім того, отримання точних фінансових даних від приватних компаній може бути обмежено, що вплине на глибину аналізу. Дослідження в цій галузі вимагають балансу між кількісними даними та якісними розуміннями, чого може бути важко досягти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Головна ціль дослідження – дослідити теоретичні основи формування фінансового потенціалу підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності. Досягнення зазначеної цілі можливо за виконання наступних завдань:

1) дослідження понятійного апарату фінансового потенціалу підприємства;

2) аналіз факторів впливу на формування фінансового потенціалу підприємства;

3) аналіз структури формування фінансового потенціалу підприємства;

4) визначення важливості формування фінансового потенціалу підприємства як невід'ємного етапу управління та розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий потенціал підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності визначається комбінацією фінансових ресурсів, можливостей та стратегій, за допомогою яких підприємства можуть забезпечити свою фінансову стійкість та ефективність функціонування [3].

Основні теоретичні засади формування фінансового потенціалу включають:

1. Фінансовий аналіз. Для ефективного управління фінансовим потенціалом необхідно проводити аналіз фінансових показників, таких як витрати, доходи, рентабельність, ліквідність тощо. Це допомагає виявити сильні та слабкі сторони підприємства і вжити належних заходів для максимізації прибутковості [5].

2. Фінансове планування. Розробка фінансових планів дозволяє побудувати стратегію використання ресурсів, враховуючи фінансові цілі підприємства. Це може включати планування бюджету, прогнозування доходів і витрат, а також розробку довгострокової стратегії розвитку.

3. Фінансовий менеджмент. Справління фінансовими ресурсами, включаючи керування потоками грошових коштів, управління активами та пасивами, оптимізацію структури капіталу та фінансових ризиків, є важливим аспектом формування фінансового потенціалу підприємства.

4. Фінансові інструменти. Використання різних фінансових інструментів, таких як кредитування, фінансовий лізинг, залучення інвестицій, може допомогти підприємствам залучити необхідні ресурси для зростання і розвитку [6].

5. Фінансовий маркетинг. Застосування маркетингових стратегій для просування фінансових послуг, таких як банківські про-

дукти, кредитні програми, може сприяти залученню клієнтів та збільшенню доходів [4].

Ці теоретичні основи використовуються для формування та розвитку фінансового потенціалу підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності з метою забезпечення їх фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

На поточний стан фінансового потенціалу туризму та гостинності впливають різні фактори, включаючи глобальні події, економічні умови та стан здоров'я населення. Багато компаній стикаються з труднощами, але адаптуються за допомогою інновацій, цифрових стратегій і заходів безпеки, щоб подолати невизначеність [1].

Фінансовий потенціал підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності визначається як сукупність фінансових ресурсів, якими володіє підприємство для забезпечення своєї діяльності і досягнення поставлених цілей. Він базується на кількох факторах:

1. Фінансові ресурси – включає грошові кошти, які наявні на рахунках підприємства, а також активи, такі як нерухомість, транспортні засоби, обладнання та інше майно. Фінансовий потенціал підприємства може бути значною мірою залежний від наявності і якості цих ресурсів.

2. Фінансові можливості – діапазон можливостей, які підприємство може використовувати для залучення додаткових фінансових ресурсів. Це можуть бути кредити, інвестиції, стипендії, гранти або партнерства з іншими організаціями. Наявність та якість таких можливостей має велике значення для зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

3. Фінансова стратегія – це план дій, який підприємство розробляє для досягнення своїх фінансових цілей. Це включає планування бюджету, управління витратами і доходами, управління ризиками, стратегію залучення фінансування, а також розрахунок на можливості для росту і розвитку.

4. Фінансовий ринок – ефективне використання фінансового потенціалу підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності вимагає розуміння фінансових ринків і інструментів. Це може означати грамотне користу-

вання фінансовими послугами, такими як кредити, страхування або інвестиції.

Фінансовий потенціал підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності є важливим елементом для їх успішності і стійкості. Впевнене володіння фінансовими ресурсами, добре спланована стратегія та використання фінансових можливостей є ключовими факторами для досягнення фінансової стабільності та конкурентоспроможності [2].

Висновки. Формування фінансового потенціалу є критично важливим для підприємств туристичної індустрії та сфери гостинності з кількох причин:

1. Забезпечення стійкості та виживання: Фінансовий потенціал допомагає підприємствам пережити труднощі та стресові ситуації, такі як економічні кризи, зміна попиту або природні катастрофи. Наявність достатніх фінансових ресурсів дозволяє забезпечити платоспроможність підприємства і подолати перешкоди.

2. Інвестиції в розвиток і вдосконалення: Фінансовий потенціал дає підприємствам можливість вкладати кошти у вдосконалення та розвиток своїх послуг та інфраструктури. Це може включати модернізацію готелів, придбання нового обладнання, розширення мережі партнерів та інші заходи, які покращують конкурентоспроможність і привабливість для клієнтів.

3. Забезпечення якості та професіоналізму. Фінансовий потенціал підприємства відіграє важливу роль у питанні формування якісних послуг, адже правильно сформована фінансова стратегія впливає на професійне надання якісних послуг в обслуговуванні клієнтів в індустрії туризму та гостинності.

Стійкість фінансового потенціалу в туризмі та гостинності залежить від таких факторів, як адаптованість до ринкових тенденцій, екологічно чисті практики та ефективне управління витратами. Диверсифікація та зосередженість на клієнтському досвіді також відіграють важливу роль.

Формування фінансового потенціалу в туризмі та гостинності передбачає стратегічне планування, ефективний розподіл ресурсів, інвестиції в якісні послуги. Йдеться про створення цінності через задоволеність клієнтів, маркетингові ініціативи та адаптацію до динаміки галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондар Ю. А., Друзенко К. Є. *Фінансово-економічні аспекти функціонування туристичної галузі*. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/21_2019/24.pdf

2. Графська О. І., Коркуна І. І., Перегіняк Т. І. Менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики і можливості, сильні і слабкі сторони. *Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні»* (м. Херсон, 23 квітня 2021 р.). Херсон : ХДАЕУ, 2021. С. 72–76.

3. Круглянюк А. Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу в умовах війни. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управління розвитком сфери гостинності: регіональний аспект»*, 05 травня 2022 р. Чернівці : Технодрук, 2022. С. 62–64.

4. Круковська О. В. *Нові організаційно-економічні засади управління послугами в індустрії гостинності на рівні підприємств готельно-ресторанного бізнесу*. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3575&i=8>

5. Милько І, Нагорнова О., Ожема С. *Заходи підвищення ефективності управління розвитком готельно-ресторанного комплексу*. URL: <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/21>

6. Стручок Н. М., Удуд І. Р., Вівчарук О. М. *Інструменти становлення фінансово-економічної безпеки підприємств туристичної індустрії*. URL: file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80/Downloads/a_v_k,+27.pdf

REFERENCES:

1. Bondar Y. A., Druzenko K. E. *Finansovo-ekonomichni aspekty funktsionuvannia turystychnoi haluzi*. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/21_2019/24.pdf

2. Grafьska O. I., Korkuna I. I., Pereghinyak T. I. (2021) Menedzhment pidpriemstv industrii hostynnosti v umovakh svitovoi finansovoi kryzy: vyklyky i mozhlyvosti, sylni i slabki storony [Management of hospitality industry enterprises in the conditions of the global financial crisis: challenges and opportunities, strengths and weaknesses]. Kherson: KhDAEU, pp. 72–76. (in Ukrainian)

3. Kruglynyuk A. (2022) Menedzhment hotelno-restorannoho biznesu v umovakh viiny [Hotel and restaurant business management in wartime conditions]. Chernivtsi: Technoprint, pp. 62–64.

4. Krukovska O. V. *Novi orhanizatsiino-ekonomichni zasady upravlinnia posluhamy v industrii hostynnosti na rivni pidpriemstv hotelno-restorannoho biznesu*. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3575&i=8>

5. Mylko I, Nahornova O., Ozhema S. *Zakhody pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia rozvytkom hotelno-restorannoho kompleksu*. URL: <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/21>

6. Struchok N. M., Udud I. R., Vivcharuk O.M. *Instrumenty stanovlennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv turystychnoi industrii*. URL: file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80/Downloads/a_v_k,+27.pdf